

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/572/2015
Identifikačné číslo spisu:	4408207967
Dátum vydania rozhodnutia:	22.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4408207967.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu K. J., bývajúceho v G., Y. F. XX, proti žalovanej SINUSREAL DEVELOPMENT, s. r. o., so sídlom v Nových Zámkoch, Podzámska 34, IČO: 43 819 486, v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Vlastou Suchanovou, advokátkou so sídlom v Nových Zámkoch, Podzámska 32, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 16C/139/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. marca 2015 sp. zn. 6Co/18/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou z 2. júna 2008, ktorá bola Okresnému súdu Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) doručená 6. júna 2008 sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom v žalobnom petite bližšie špecifikovaných nehnuteľností. Uviedol, že podpis na kúpnej zmluve, ktorou mal previesť predmetné nehnuteľnosti do vlastníctva RNDr. N., nie je jeho podpisom, a preto táto kúpna zmluva, ako aj všetky ďalšie právne úkony, na základe ktorých dochádzalo k prevodu vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam, sú neplatné.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 27. októbra 2014 č. k. 16C/139/2008-442 určil, že žalobca je výlučným vlastníkom vo výroku rozsudku bližšie špecifikovaných nehnuteľností. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z výsledkov vykonaného dokazovania (znaleckého posudku) mal preukázané, že na kúpnej zmluve, predmetom ktorej bol prevod sporných nehnuteľností uzavretej medzi RNDr. N. a žalobcom, nie je podpis žalobcu. Aplikáciou právnych noriem na zistený skutkový stav dospel k záveru, že kúpna zmluva uzavretá medzi RNDr. N. a žalobcom je absolútne neplatná. Vychádzal zo zásady, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má sám, preto RNDr. N. a po ňom aj ďalší nasledujúci predávajúci nemohli s nehnuteľnosťami disponovať ako výluční vlastníci a platne previesť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam. Všetky ďalšie právne úkony, predmetom ktorých bol prevod dotknutých nehnuteľností, považoval rovnako za neplatné, a to bez ohľadu na prípadnú dobromyseľnosť kupujúcich. Keďže žalobca na základe absolútne

neplatných právnych úkonov vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nestratil, vyhovel žalobe a určil, že žalobca je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Vec právne posúdil podľa § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1 a 3, § 46 ods. 1 a 2, § 126 ods. 1 a § 132 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

3. O odvolaní žalovanej Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 25. marca 2015 sp. zn. 6Co/18/2015 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) stotožňujúc sa v plnom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a RNDr. N. je absolútne neplatná, a na jej základe nemohlo dôjsť k ďalším platným prevodom vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. V otázke vplyvu neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 144/2010, v ktorom sa nachádza odkaz na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedený v uznesení z 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/10. V ňom sa zdôrazňuje, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť. I keď v prípade neplatného právneho úkonu o prevode nehnuteľností prevedených ďalej na iných nadobúdateľov svedčí v prospech nadobúdateľov „modus“, chýba im „titulus“. Dobrá viera je významná len potiaľ, že im možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa. Súčasný právny poriadok žiadne právne následky dobrej viere nepriznáva. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva; nemožno preto uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rozsudok súdu prvej inštancie preto ako vecne správny potvrdil.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Dovolanie odôvodnila tým, že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), pretože rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a svojvoľné, porušujúce jej ústavné právo vyplývajúce z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Absentuje v ňom odpoveď na jej argumenty uvádzané v odvolaní. Dovolanie odôvodnila aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalobca sa k dovolaniu žalovanej nevyjadril.

6. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

7. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom

ostala zachovaná aj po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. aj nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas naň oprávnenou osobou, sa zaoberal prípustnosťou dovolania a dospel k záveru, že ho treba pre neprípustnosť odmietnuť.

8. Dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

9. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu boli upravené v ustanovení § 238 O. s. p. a § 237 O. s. p.

10. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platilo, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

11. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

12. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p. ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to strana sporu namietala alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

13. Procesné vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. žalovaná nenamietala a ani najvyšší súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil ani podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., na ktorú poukazovala žalovaná.

14. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení strany sporu, ktoré mu poskytuje právny poriadok.

15. Dovolací súd v súvislosti s touto námietkou pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s

výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom sa táto norma uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument strany (II. ÚS 76/07).

16. V tejto súvislosti treba upozorniť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

17. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v preskúmvanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety citovaného stanoviska. Tým, že sa odvolací súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, bolo potrebné odôvodnenie jeho rozsudku posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Súd dostatočne vysvetlil, prečo považovali kúpnu zmluvu uzavretú medzi žalobcom a RNDr. N. za absolútne neplatnú. Výstižne odôvodnili, prečo ďalšie prevody vlastníckeho práva nemožno považovať za platné a dali tiež dostatočnú odpoveď žalovanej, z akého dôvodu nemožno v danom prípade akceptovať ňou tvrdenú dobromyseľnosť pri nadobudnutí sporných nehnuteľností. Dali tak odpovede na podstatné otázky týkajúce sa predmetu konania z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia rozsudkov súdov nižších stupňov nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Dovolací súd považuje preto rozhodnutie odvolacieho súdu v kontexte s rozhodnutím súdu prvej inštancie za riadne zdôvodnené a za presvedčivé. Okolnosť, že táto odpoveď žalovanú neuspokojuje neznamena, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek žalovanej.

18. Dovolacia námietka o odňatí možnosti žalovanej konať pred súdom tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, svojvoľné, dostatočne neodôvodnené, nie je preto opodstatnená.

19. Žalovaná dovolanie odôvodnila aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

20. Súdna prax je jednotná v tom, že iná vada a nesprávne právne posúdenie veci sú relevantnými dovolacími dôvodmi, avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p.) nezakladajú (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Aj za predpokladu, že by tvrdenia žalovanej boli opodstatnené, (najvyšší súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), mohli by mať za následok nanajvyšš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p.

21. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 O. s. p. a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p.. Najvyšší súd preto dovolanie žalovanej ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

22. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.